

SİVİL TOPLUM FORUMU SONUÇ BİLDİRGESİ

ORTAK MÜCADELEYLE TOPLUMSAL BARIŞIN VE DEMOKRASİNİN YOLUNU AÇACAĞIZ.

Bugün burada, barış ve demokrasi mücadelesi veren örgütler olarak, ortak mücadeleyle toplumsal barışın ve demokrasinin yolunu açmanın olanaklarını tartışmak için bir araya geldik. Mevcut süreçten, barış ve demokrasi için kazanımlarla çıkmanın birlikte mücadeleyle mümkün olacağına inanıyoruz.

2024'te kendini gösteren gelişmeler, büyük yıkımlara neden olan ve kırk yılı aşan çatışma ortamından çıkabilme fırsatı yarattı.

Hukuksuzluğun en derin biçimde yaşandığı, bütün hak arayışlarının terör parantezine alındığı bir ortamda küresel ve bölgesel bir savaşın gölgesi üzerimizdeyken Kürt meselesinin demokratik çözümü için bir imkân ortaya çıkmıştı. Ancak, ilk adımların üzerinden neredeyse bir buçuk yıla yakın zaman geçmesine rağmen, iktidarın "Terörsüz Türkiye" adını verdiği ve silahsızlandırma ile sınırlı tutmak niyetinde olduğu sürecin adı bile konulabilmiş değil. Sorunun çözümü doğrultusunda hiçbir somut adım atılmadı.

Dünya örnekleriyle benzeşebilecek, kısmen de olsa demokratikleşme ile sonuçlanabilecek bir süreçten söz edilemiyor. Tam aksine istikamet otoriterleşme yönünde. Bu da barış ve demokrasi mücadelesinin her zamankinden daha fazla iç içe ve birbirinden koparılmaz olduğunu ortaya koyuyor.

Komisyon çalışmaları sürerken araçsallaştırılan yargı eliyle belediyelere yapılan operasyonlar, bütün siyasal alanı kuşatmaya yönelik baskı politikaları, geniş toplumsal kesimlerin itirazına rağmen zeytinliklerin, tarım alanlarının, ormanların ve meraların maden şirketlerinin talanına açılması, kayyımlar, infaz yasasındaki ayrımcılık, AİHM ve Anayasa Mahkemesi kararlarının tanınmaması gibi hukuk devletini tamamen ortadan kaldıran, tüm toplumsal kesimlerin haklarını ve özgürlüklerini hedef alan iktidar pratikleriyle karşı karşıya kalındı.

Din ve inanç özgürlüğünün güvencesi olan bir laiklik konusunda tasfiyeci bir tutum izlenirken, Alevilere yönelik asimilasyon politikaları derinleştirildi. Engellilere, kadınlara ve LGBTİ+lara yönelik hukuk dışı saldırılar ve ayrımcılık arttı. Medeni yasa değişikliği kadın kazanımlarını hedef aldı. Nefret suçunu cezalandıran yasa çıkarmak yerine, nefret suçu meşrulaştırılmaya çalışıldı. Emelin

insanca yaşam ve örgütlenme hakları pervasızca çiğnenirken, yoksulluk ve güvencesizlik özel hayata müdahale, tek tip yaşam tarzını dayatmayı hedefleyen uygulamalar, toplumu kısıkaca aldı. Emekçilere dayatılan asgari ücret ve emeklilere reva görülen maaş açlık sınırının altında. Gençler için vaat edilen gelecek işsizlik, güvencesizlik ve yoksulluk. Ne istihdamda ne de eğitimde olan gençlerin oranı giderek yükseldi.

Suriye’de ise, Kürt sorununun toprak bütünlüğü içinde barışçıl çözümünü mümkün kılacak bir dış politika izlenmemekte ısrar edildi.

Barış ve refah içinde bir arada yaşama umudunu körelten, insan hakları ve demokrasinin asgari ilkelerinden uzaklaşan her bir adım, ülke ve bölge için hayati olan bu sürece güven duyulmasını engellediği gibi kırk yılı aşkın süredir şiddetle anılan köklü bir sorunu çözmek, çatışmanın nedenlerini ortadan kaldırmak için elzem olan, bütün toplumsal kesimleri kapsayan bir müzakerenin önünde de engel teşkil ediyor.

Barış ve demokratikleşme için alan ve zemin yaratma imkânlarını tartıştığımız bu gün dünya manzarasına baktığımızda:

Bütün dünyada insan hakları alanında yaşanan sistematik gerilemelerin, küresel ölçekte bir kriz hâlini aldığını görüyoruz. İkinci Dünya savaşının yol açtığı ağır insani yıkımın bir daha yaşanmaması için Barış, İnsan Hakları ve Demokrasiye dayalı bir uluslararası sistem oluşturma hedefiyle kurulun mekanizmalar ve kurallar artık işlemiyor. Bunun en acı örneğini Gazze’de ve Kuzey ve Doğu Suriye’de yaşıyoruz. Suriye’de HTŞ iktidarı altında Alevilerin, Dürzilerin, Süryanilerin, Kürtlerin ve bütün halkların başta yaşam hakları olmak üzere tüm hak ve özgürlükleri tehlikede.

Venezuela örneğinde ise, düpedüz haydutluğun, kurulmuş bütün uluslar arası mekanizmaların üstüne çıktığını görüyoruz.

Devletlerin hukuk ve demokrasi taahhüdünden giderek uzaklaşmaları, iklim yıkımı, dünyanın yüzde doksan dokuzunu dünyanın yüzde biri için çalışmak zorunda bırakan gelir ve bölüşüm adaletsizliği, silahlı çatışmalarda insancıl hukukun sistematik ihlalleri; tarihsel kazanımların hızla kaybedildiğini gösteriyor.

Bütün dünyada askeri harcamalar, İkinci Dünya Savaşı’ndan bu yana en yüksek düzeyine ulaştı. Artık barış ve savaşın nasıl sonuçlandırılacağı değil, savaşın ekonomik çıkarlar gözetilerek nasıl yönetileceği konuşulmakta, insan hayatını, doğayı hiçe sayan pazarlıklar, değerli mineraller, enerji koridorları, yıkımın ihaleye çıkarılması, kâra dönüştürülmesi, yeni ucuz emek alanları yaratılması üzerine yapılmakta. Güvenlik harcamaları bir sanayi politikasına dönüştü ve savaş bir sermaye birikim modeli halini aldı.

Böyle bir dünya tasarımında ne insana ne diğer canlılara ya da hayatın kaynağı olan doğaya yer var.

Demokratik değerlerin küresel ölçekte yitimi, bölgesel ve küresel bir savaşın gölgesi altında barış talebine en sıkı biçimde sarılmamız, onu yaşatmamız, çoğaltmamız gereken bir noktadayız. Böyle bir kavşakta, Türkiye’de barışı konuşmak gibi tarihsel bir fırsatla karşı karşıyayız.

Barış ve demokrasi mücadelesi verenler için sürece müdahale etmek mümkündür ve imkânlar vardır.

İktidarın, hayatımızı ve geleceğimizi ilgilendiren bu süreci, toplumun dışlandığı bir siyasi mühendislikle yürütmeye çalıştığı ortada. Buna rağmen, yükselen barış, demokrasi, özgürlük, eşitlik taleplerini temsil eden toplumsal dinamikler için bir hareket ve etki alanının olduğuna inanıyoruz.

Toplumun barış ve demokrasi güçlerinin taleplerinin, iktidarı zorlayacak bir baskı gücüne ulaşması ancak, ortak mücadelenin yollarını, kolektif düşünme ve dayanışma kanallarını açmasıyla mümkündür. Etkisiz kalınan her durum, iktidarın demokrasi güçlerini bölme stratejisine hizmet ediyor.

Bunu önlemenin yolu, bütün baskılara rağmen onurunu, hayatını, haklarını korumaya çalışan toplum kesimlerinin talepleriyle, Kürt halkının yaşamsal ihtiyaçlarını ifade eden taleplerinin birleştirilebilmesinden, ortak mücadelenin somut araçları, mekanizmaları ve dilinin yaratılmasından geçiyor.

Biliyoruz ki, diğer canlılarla paylaştığımız yaşam alanlarımızı, zeytinimizi, emeğimizi, hayatımızı, toprağımızı, suyumuzu, demokratik hak ve özgürlüklerimizi savunabilmek, toplumun tamamını, yaşadığımız ülkenin ve bölgenin geleceğini ilgilendiren böyle bir süreçten barış ve demokrasiden yana kazanımlarla çıkabilmek, ancak toplumun hemen her kesiminde hak mücadelesi veren bütün sivil örgütlenmelerin dönüştürücü, etkin bir baskı gücü haline gelmesiyle mümkündür.

Bu doğrultuda forumumuz şu noktaların altını önemle çizmektedir:

Savaşın bir çözüm olmadığını biliyoruz. Ülkemiz, kırk yılı aşkın bir süredir ekonomik, ekolojik, insani, toplumsal yıkım içinde büyük acılarla yaşamakta. Güvenlik, istikrar ve barış, silahla ve savaşla değil, ancak diyalogla ve siyasi zeminde sağlanabilir. Ülkemizin temel ve yapısal bir sorunu olan Kürt sorununun çözümü, silah bırakmaya indirgenmeden, onur ve eşit haklar temelinde çözülebilir. Eşit yurttaşlık, anadilinde eğitim ve yaşam, yerel ve yerinden demokrasi bugün Türkiye’de yaşayan bütün halkların, inançların, yurttaşların ortak talepleridir.

Suriye’de onlarca yıllık yıkım sonucunda ortaya çıkan durum, askeri harekât, savaş ve çatışmanın bir çözüm seçeneği olmadığını ortaya koydu. Çoğulculuğu, Suriye’de yaşayan bütün halk ve inançlarını eşitliğini ve haklarını gözeten bir siyasi çözüm, acil olarak gündeme getirilmelidir.

Suriye’de Alevilere, Dürzilere yönelik katliamları, Halep’te Kürtlerin, Süryanilerin katledilerek kadim yerleşim yerlerinden sürülmesini, işlenen insanlık suçlarını bütün gücümüzle kınıyoruz.

Türkiye’de barış, Kuzeydoğu Suriye’de savaş sürdürülerek sağlanamaz. Türkiye, bölgede barışı tesis edecek bir siyasi tutumu öne çıkaran adımların tarafı olmalı, HTŞ ile değil, Suriye halklarının meşru temsilcileriyle diyalogu geliştirmelidir.

Barış, silahların gölgesinde inşa edilemez. Sınır ötesi operasyonlar durdurulmalı, askeri yığınaklar sona erdirilmelidir. Savaş ve "güvenlik" harcamalarına ayrılan devasa bütçe; yoksullaştırılan halka, eğitime, sağlığa ve siddetin önlenmesine aktarılmalıdır.

Aşağıdaki ilk adımların, sürecin sürdürülebilirliği ve güvenin tesisi için acil olarak atılması gerektiğini düşünüyoruz.

Öncelikle demokrasiden uzaklaşan adımlara son verilmeli, yargı bağımsızlığı ve hukukun üstünlüğünü sağlanmalı, araçsallaştırılan yargı eliyle ve siyasi operasyonlarla hapisanelere konulan muhalifler derhal serbest bırakılmalıdır.

Şeffaflık ve sürdürülebilirlik için basın, düşünce, ifade özgürlüklerinin, grev, toplantı ve gösteri hakkının önündeki engellerin kaldırılması şarttır.

Belediyelere, üniversitelere, derneklere, vakıflara, siyasi partilere atanan kayyımlara son verilmelidir. Toplumun iradesini yok sayan, belediyeleri kadınlara ve LGBTİ+'lara kapatan, eşitlikçi yerel hizmetleri ortadan kaldıran kayyım atamaları derhal geri çekilmelidir. Kayyımların yasal dayanağı olan ve OHAL bahanesiyle yasalaştırılan 674 sayılı KHK iptal edilmeli, gasp edilen belediyeler ve haklar iade edilmelidir. KHK'lar bütün sonuçlarıyla iptal edilmelidir.

Kürtlere, Alevilere, göçmenlere, kadınlara ve LGBTİ+'lara yönelik nefret siyasetine son verilmelidir.

Kırk yılı aşan çatışma süreci, hem bireysel hem kolektif travmalar yarattı. Ortak bir gelecek, bu travmaların etkilerinden arınmakla mümkün. Bu doğrultuda, BM'nin "Geçiş Dönemi Adaleti" olarak tanımladığı hakikatin açığa çıkarılması, cezasızlık politikalarının son bulması, adaletin sağlanması ve onarım ve tekrarlanmama garantilerini içeren kapsamlı bir programa ihtiyaç var. Bu program toplumsal barışın ön şartıdır.

Elimizdeki barış fırsatının heba olmaması için, sürecin toplumsallaşmasına hizmet edecek, toplumun bilgilendirilmesini sağlayacak, taraflar arasında bir üçüncü göz işlevini görecek bir sivil toplum izleme komisyonu için adım atma kararı aldık.

Yüz yüze temasları yoğunlaştırıp, mücadele alanlarını ortaklaştırmak, farklı toplum kesimlerine ulaşmak, barışın dilini inşa etmek, barışın, toplumun bütün kesimleri için hayati olduğunu ortaya koymak için barış zincirleri, bölge, mahalle forumları örgütlemeyi önümüze hedef olarak koyuyoruz.

İnancımız odur ki, dört bir yanı kapatılmış, çıkışsız bir zeminde değil, etkileyebileceğimiz, müdahale edebileceğimiz bir zeminde ve zamandayız.

Bu koşullar altında, imkânsızlıkları sayıp dökerek değil, yeniden kurma, çıkış yolları yaratma, olanakları ortaya çıkarma kararlılığıyla yolumuza devam edeceğiz.

Sadece iç dinamiklerin değil, bölgesel ve küresel güç ilişkilerinin belirlediği bu zeminde dünyanın her yanında savaşımlara, dünyanın yıkımına, diktatörlüklere karşı yükselen mücadeleler, hem küresel davanıma olanaklarını varatıyor hem de bize umut veriyor.

Bugün burada barışı ve demokrasiyi bize kimsenin hediye etmeyeceğinin bilinciyle ortak mücadele ve kolektif dayanışmamızı yükseltmek için bir adım attık. İniş çıkışlarla sürececek uzun erimli bir mücadelenin içinde olduğumuzu biliyoruz. Barış ve demokrasi için mücadelemizi kararlılık ve inatla sürdürmeye devam edeceğiz.

ÇAĞRICI KURUMLAR

ADALET DAYANIŞMASI,
ASKERİ DARBELERİN ASKER MUHALİFLERİ DERNEĞİ, (ADAM-DER)
ALEVİ BEKTAŞİ FEDERASYONU,
AKDENİZ ENGELLİLER FEDERASYONU
BARIŞ İÇİN LGBTİ+İNİSİYATİFİ
BARIŞ İÇİN TOPLUMSAL GİRİŞİM
DEMOKRASİ İÇİN BİRLİK,
DEMOKRATİK ÇERKES KONGRESİ GİRİŞİMİ,
DEMOKRATİK İSLAM KONGRESİ,
EMEKLİLER DAYANIŞMA SENDİKASI,
ENGELLİLER FEDERASYONU,
DOĞU GÜNEYDOĞU DERNEKLERİ FEDERASYONU,
EKOLOJİ BİRLİĞİ,
HALKLARIN DEMOKRATİK KONGRESİ,
HAK İNİSİYATİFİ,
HALKLARIN KÖPRÜSÜ DERNEĞİ,
HAVLE KADIN DERNEĞİ
İKLİM ADALETİ KOALİSYONU,
İNSAN HAKLARI DERNEĞİ,
İZMİR BARIŞ FORUMU,
İZMİR EMEKLİLER PLATFORMU,
JİNEPS GAZETESİ,
KADIN ZAMANI
KAMU EMEKÇİLERİ SENDİKALARI KONFEDERASYONU (KESK)
KHK'LI PLATFORMLARI BİRLİĞİ,

MARMARA TUHAY-DER,
MEZOPOTAMYA EKOLOJİ HAREKETİ
ÖLÜLERE SAYGI İNİSİYATİFİ,
ROMANİ GODİ,
SURUÇ AİLELERİ İNİSİYATİFİ,
TÜRKİYE ÇEVRE PLATFORMU (TURÇEP)
10 EKİM BARIŞ DERNEĞİ,
78'LİLER HAREKETİ
YAŞAMA DAİR VAKFI (YADA)